

DRŽAVA-NACIJA

NAPOMENA PREVODITELJA: U ovom se poglavlju pojavljuje pojam 'nation state republic'. U engleskom jeziku konstrukcija s više apozicija je prirodna i ima relativno jasan smisao. U hrvatskom u ovom slučaju—'republika država nacija'—ovakva konstrukcija je nezgrapna, nije prirodna i ustvari gubi smisao. Opisni pokušaj zadržavanja smisla, koji se nalazi u prevodu, ima nakanu stvoriti u glavi relativno veoma složenu (kompleksnu!) ideju. Ovako opisana republika želi istaknuti:

(a) načelo (ustavne) republike, sustav sa svrhom njegovanja i poticanja kvaliteta suverenog čovjeka pojedinca, sustav koji (s)ustavno omogućuje čovjeku pojedincu dokazati da je (u borbi za istinom) u pravu kad i većina ima drugačije (krivo!) mišljenje, čak i kad jedini ima takvo (pravo, istinito) mišljenje. Ovdje se želi istaknuti različitost prema 'tiraniji' demokracije, što se lijepo vidi na slučaju novije Hrvatske, gdje se vlast i političari služe pridjevom 'demokratski' kao toljagom. 'Demokratski' izbori služe ne istini, nego da bi 'pobjednicima' na izborima dao legitimni mandat uporabe 'demokratske' toljage čak i kad je izborna 'većina' tobožnja, t.j. matematička (gdje je na pr. 19% ukupnog broja glasova većina ako 35% glasačkog tijela iziđe na izbore). Političaru je strana ideja boriti se za demokratsku većinu istinom, već radije uporabom mehaničkog sustava (koji mora izbaciti pobjednika, često i 'potpomognut' od 'moćnika'), demagogijom i jeftinim (psihološkim) trikovima. U tom 'demokratskom' sustavu pobjeda je sve a istina i istinitost ništa.

(b) načelo države nacije, sustava općeg dobra svakog pojedinca i zajednice pojedinaca zasnovane na zajedničkom jeziku i zajedničkom životnom prostoru, glavnom osloncu širenja kulture i znanosti, odnosno razvoja pučanstva u kulturnom i znanstvenom smislu, razvoja njegovih spoznajnih sposobnosti.

No najbolje je dati riječ autoru Lyndonu H. LaRoucheu jr.-u koji ovdje daje pregled povijesti razvoja republike vođene načelima države nacije s europskog povijesnog gledišta. Na kraju uključujemo i autorove savjete kako gledati na i razmišljati o Fizičkoj ekonomiji, gospodarskoj osnovici države nacije. Ovo su ustvari predavanja koja je LaRouche održao u 'školi mladih', članova **LaRouchevog pokreta mladih – LYM [LaRouche Youth Movement]**.

Europa je vodila i vodi sve do današnjeg dana dugu borbu s pronalaženjem rješenja najvećeg problema cjelokupnog čovječanstva.

Tijekom čitave znane povijesti sve do danas obilježje vlade (ili nazovi-vlade) jest vladavina malog broja ukupnog stanovništva nad ostatkom stanovništva **vladajući nad njim kao stočari nad krdom stoke ili kao lovci-goniči ljudskog krda** (slučaj hrvatskih generala, Gotovine, slučaj 'ustaša' nakon pobjedničkog završetka rata). Taj mali sloj, oligarhija, vlada ne samo kroz dominaciju fizičkim sredstvima, raspirivanjem sukoba jedne društvene snage protiv druge (antifašisti – Hrvati domoljubi) nego, **uglavnom, potičući i nastojeći držati narod u bezumlju. Vladati nad glupanima.** Da bi ljudi prihvatili takvo stanje ljudske stoke treba ih podvrgnuti zaglupljivanju sve do razine prihvaćanja tog stanja ljudske stoke. A to se vrši putem školskih, bolje rečeno lažnih školskih sustava i kroz sustave propagande i sustave koji spadaju pod rubriku kulture, koji su prevladali Europom i Amerikom negdje od sredine prošlog stoljeća a glavni utjecaj je kroz 'Kongres kulturne

slobode'. Taj Kongres je u velikoj mjeri fašistička organizacija čija je nakana uništiti spoznajne sposobnosti stanovništva misliti svojom glavom. Umjesto toga pružili su mu seks i slične vrste izopačenih i ponizujućih masovnih rasonoda da bi time zaokupili jedni druge i svoje spolne organe kao nadomjestak stvarnom razmišljanju i znanju. Dobili smo tako zaglupljeno stanovništvo. Stanje i razina obrazovanja na sveučilištima i školama u Europi i Americi **mnogo su gori** nego pred 40 godina. Stanovništvo je gluplje sad u odnosu na stanovništvo pred 40 godina, što nije slučajno, to je bila nakana. Pretvorili su ljude Europe od dijela svijeta koji je stvorio čuda moderne civilizacije, modernog znanstvenog i tehnološkog napretka te povećanja sloboda, u neku ruku sukladnog poboljšanju općeg životnog standarda.

Pred četrdesetak godina, kao posljedica ubojstva Kennedyja, pa raketne krize oko Kube i početka Američko-indokineskog rata svijet je doživio ono što zovemo 'pomak kulturne paradigme'. Naročiti primjer toga daju nam Sjedinjene Države kao najuspješniji uzor prevladavanja Velike depresije

trećeg i četvrtog desetljeća prošlog stoljeća. One su izašle iz Velike depresije kao najmoćnija nacija na planeti u gospodarskom smislu i općenito. Sama činjenica postojanja takvih Sjedinjenih Država, pod Rooseveltovim utjecajem spasila je svijet od zla koje je tad prevladalo Europom, od fašizma.

On je prevladao Europom od 1922. do 1945. rukovođen skupinom bankara koje zovemo sinarhisti, a to je sindikat bankara koji je držao pod kontrolom takozvani neovisni sustav središnjih banaka europskih država. Kao u slučaju Njemačke, gdje je jedini način spasiti Njemačku od Hitlera bio u prevratu vladavine banke Bank of England i njene kontrole nad njemačkim bankarskim ustanovama. Naime, bez tih mjera njemački se narod nije mogao spasiti od upliva izvana, a to je bio Hitler. Tako je bilo i drugdje u kontinentalnoj Europi osim Rusije. Sve su se zemlje strovalile u fašizam. Strovalile su se u fašizam jer su bile **nespremljene** prihvatiti izazov i uništiti postojanje parazita, koji se krije pod velom takozvanog sustava neovisnih središnjih banaka. Taj sustav stvara od čovjeka i naroda robove novca! A novac je pod kontrolom tih bankarskih sustava i financijskih interesa.

Snaga Sjedinjenih Država, njena strateška prednost proizlazi iz činjenice da prema Američkom ustavu nikakvi bankarski sustav ne može imati kontrolu nad ljudima. U slučaju općeg stečaja funkcija vlade Sjedinjenih Država je **staviti bankare pod stečajnu reorganizaciju i zaštititi** ljude od grabežljivosti lakomih bankara. Roosevelt je tako postupio. Stavio je bankovni sustav pod stečajnu reorganizaciju i započeo programima proširenja radova u zemlji gdje su se prosječne plaće srozale **za polovicu** za vrijeme četverogodišnje vlade Herberta Hoovera. Time je od države stvorio najmoćniju zemlju na svijetu.

Slomu fašizma pridonijela je uloga Sjedinjenih Država, ona je i omogućila otpor u Sovjetskom Savezu, a i činjenica da im se priklonila Engleska, koja je bila vrlo fašistički naklonjena u to vrijeme no nije željela prepustiti svoju vlast nad svjetskim carstvom kontinen-

talnom njemačkom tiraninu. Jedini razlog Churchillovog suprotstavljanja Hitleru bilo je što Hitler nije bio Englez. Zbog toga su Englezi okljevujući pristupili Sjedinjenim Državama i borbi protiv Hitlera. Da nije bilo razlike koju je Franklin Roosevelt predstavljao kao vođa ovaj svijet bi otišao u pakao. Sad se suočavamo s ponavljanjem iste vrste borbe no sad smo u mnogo gore stanju nego tada. Naime tad je dio pučanstva, naročito američkog **još uvijek vjerovao u proizvodnju**. Vjerovao je u poljoprivredu, vjerovao je u industriju, u potrebu i izgradnju osnovne gospodarske infrastrukture.

Više ne vjerujemo u to. Promijenili smo se. Sad vjerujemo u globalizaciju, u mitsku Europsku zajednicu. Razvijene zemlje ne vjeruju u rad, nego u robove iz trećeg svijeta koji će raditi za njih, vjeruju u jeftinu radnu snagu. I Hrvatska vjeruje i misli da nema napretka, koji se danas zove ulazak u Europsku zajednicu, bez jeftine radne snage. Treba smanjiti zaposlenost vlastitih ljudi! Uštediti novce netrošeći ih na vlastitu gospodarsku infrastrukturu. Treba srezati troškove zdravstvene skrbi. Treba smanjiti troškove društvene skrbi, smanjiti izdatke za školstvo. Ubrzati stopu umiranja bolesnih. Sve je to potrebno **u svrhu spravnjenja proračuna** a za dobrobit bankara, naših (robo)vlasnika. Prošećite se samo kroz raskoš i bogatstvo nekretnina u vlasništvu banaka, u najuglednijim lokacijama u Zagrebu, ili bilo kojem odgovarajućem gradu.

Trebamo to povezati na sljedeći način. Izišli smo iz srednjovjekovnog života, takozvanog ultramontanskog sustava pod kojim su mletački bankari vladali Europom preko 500 godina u savezu s Normanskim viteštvom. Oni su imali sustav zaduživanja i utjerivanja dugova po kojem su živjeli kao paraziti nad Europom i pomoću kojeg su uništili svaki pokušaj suverene vladavine u državama, i tako su Europu 'globalizirali'. Nova globalizacije se nimalo ne razlikuje od onog što su Mlečani radili uz pomoć ubilačkih normanskih vitezova, prethodnika nacističkih SS jedinica, diljem čitave Europe.

Kad je taj velebni mletački sustav propao u 14. stoljeću nastao je Novi

mračni vijek, kad je trećina stanovništva Europe pokošena, pola gradova i župa Europe pokošeni, kao posljedica krize usporedive s današnjim prilikama. Drugim riječima, dokle god budemo podržavali sustav vladavine bankara, sustav MMFa i njegovih mjera fiskalne strogoće, dokle god nastavimo ubijati ljude uskraćujući im potrebnu zdravstvenu skrb, dokle god ih pustimo živjeti u neznanju uskraćujući im istinsko obrazovanje, dokle god im nastavimo uništavati njihove zajednice u ime ulaska u naprednu Europu i slično, **prouzrokovat ćemo Novi mračni vijek.** Zato jer više ne proizvodimo dovoljno. Ne održavamo proizvodnju infrastrukture, proizvodnju industrijske robe, proizvodnju hrane, sredstava zdravstvene skrbi i zaštite od epidemija, više ne održavamo takve sustave! Ako te sustave izbacimo, **počinjemo odumirati.** Stopa smrtnosti se ubrza. To se događa u mračnom vijeku, tako je bilo u prošlosti kao na primjer u Europi 14. stoljeća.

Sretna okolnost u 14. stoljeću bila je baština ljudi, velikih klasičnih učenjaka kao Dante Alighieri, Petrarca i kršćanske tradicije augustinijanaca i njihove intervencije u toj krizi, njihovog ostvarenja Renesanse. Renesansa je nadomjestila latinsku vladavinu i postala vladajuća sila u europskoj misli, nadomjestila je latinski koji je postao sredstvo ropstva europskog pučanstva, i uvela povratak na klasičnu grčku kulturu kao predmet proučavanja, oblikovanja društva utemeljenog na modernoj državi naciji. To je u Europi 15. stoljeća prouzrokovalo snažnu revoluciju iz koje je nastala prva moderna država—Francuska pod vladavinom Luja XI i kasnije Engleska pod Henrijem VII.

No Mlećani su nakon toga uzvratili udarac nastojeći uništiti tu instituciju. U razdoblju između 1511. i 1648. Mlećani su izazvali **vjerski rat**, to jest oni su organizirali i manipulirali vjerskim ratom i srodnim ratovanjima širom Europe, sve do 1648., kad je došlo do Westfalijskog mirovnog ugovora. Nakana tog ugovora bila je, kao što se to može dobro raspoznati u ulogi Colberta, baštinika kardinala Mazarina, razviti modernu državu naciju na temeljima načela

znanstvenog napretka i **oživljenja** dostignuća Renesanse.

No nakon toga na pozornicu stupa idiot, Luj XIV koji se pod uplivom mletačkih spletkara upustio u ratove. Ti su ratovi u velikoj mjeri upropastili sve što je Francuska postigla kao organizator oživljenja civilizacije u Europi. {U tom oživljenju sudjelovali su ne samo Colbert nego i njegovi štitičnici kao Gottfried Leibniz.} Iz toga je proizašlo i oživljenje njemačke kulture sa središtem u Leipzigu (tu je djelovao i Bach, odraz tog oživljenja).

No ni njemačka kulturna revolucija nije doživjelo uspjeh zbog anglo-holandskog liberalizma koji se uzdigao kao nadomjestak i nastavak mletačkog sustava. Engleska je isplivala kao vodeća sila. Engleska je financirala i vukla poteze kojima je uspjela zaratiti jedan dio kontinentalne Europe protiv drugog i time je izazvala Sedmogodišnji rat.

Iz tog sveukupnog nereda europske sile su sklopile Pariški ugovor (1763.) koji je uspostavio Britansko carstvo. Nije to bilo carstvo britanske monarhije već *carstvo Britanske istočno indijske kompanije*. Drugo ime za tu kompaniju u tom razdoblju bilo je 'Mletačka stranka', jer je ona bila tvorevina Venecije.

Za sve one koji su imali na srcu dobrobit čovječanstva postojala je velika kriza—kako će Europa nakon što je uništila veličajne prilike koje joj je Renesansa pružila, prilike koje je nudio Westfalijski ugovor, povoljne prilike koje je hranilo vodstvo Colberta, ostvarenja Leibniza, stvaralaštvo Bacha—kako će takva Europa ponovno uložiti napore i izgraditi ono što je nakanila izgraditi? Izgraditi društvo na temeljima osnovnog kršćanskog načela, da su čovjek, svi ljudi, stvoreni na sliku i priliku Stvoritelja svijeta i stoga posjeduju stvaralčku moć po kojoj se razlikuju od životinje, od stoke. To načelo nas upozorava da nasmijemo postupati s ljudima kao s ljudskom stokom! Ne možemo ih podvrgnuti uvjetima ljudske stoke. Ne smijemo ih *goniti i progoniti*, kao što su Rimljani lovili ljude koji im nisu bili po volji u ime zabave kao ljudsku stoku.

Kako se Europa može oduprijeti krivim porivima a nije uspjela iskoristiti

dvije velike pobjede? Kako je Hrvatska podlegla istom zlu nakon svoje velike moralne i ratne pobjede? Dvije velike europske pobjede utjelovljene su u ekumenskom Koncilu u Firenci i pobjedi, čudu rukovođenja kardinala Mazarina u ostvarenju Westfalijskog ugovora, na kojem počiva *svo međunarodno pravo* Europe danas. Europska tradicija međunarodnog prava ne bi postojala bez Westfalijskog ugovora.

Što je moglo Europi probuditi nadu u borbi protiv ugnjetavača za slobodu svojih naroda? Vodeći umovi Europe okrenuli su se američkim kolonijama. Na primjer, znanstvenici kao Kästner i drugi počeli su širiti svoj utjecaj, stvarati veze sa Sjevernom Amerikom, povezivati se s uglednim znanstvenikom Benjaminom Franklinom. Krugovi odani tradiciji Leibniza, tradiciji Bacha tražili su suradnju s krugovima oko Franklina, a on je bio iznimno velik znanstvenik i vođa američkog pokreta za slobodom. Nada je bila izgraditi veliku i jaku republiku u Sjevernoj Americi, a kao vodilja služila im je vizija Solona iz Atene i vizija Renesanse, kojoj je vizija Solona bila nadahnuće. A ta je vizija bila kako izgraditi republiku, uzor koji će Europa slijediti i sama uspostaviti takve republike.

Zamalo je taj pothvat uspio. Amerikanci su uspostavili republiku, **jedinu** republiku na ovoj planeti kojoj je temelj bilo istinsko načelo, Leibnizov izraz zapisan u Proglasu nezavisnosti, pravo naći sreću. Neobično je važno shvatiti to načelo, u čemu je njegova snaga. Što je Leibniz mislio načelom 'naći sreću'. Je li mislio na zadovoljstvo? Nije. Sreća je odlika svojstvena ne životinjama nego ljudskim bićima. Što nas čini sretnima? Činjenica je da ćemo svi umrijeti, pa znajući to kako možemo onda biti sretni? Osim ako u životu ne postoji nešto važnije od vlastitog smrtnog života. Ono što *napravimo od* našeg života, a što mu daje posebni smisao. Ono nam omogućuje dočekati smrt sa smiješkom na licu. Kao kršćanin vjerujemo u 'pobjedu nad smrću'. Umiremo s pobjedom nad smrću jer je naš život imao smisao. Tu iskače pitanje, što je čovjek da bi imao takvu odliku sreće. Čovjek je kreativan. Svaka životinjska vrsta ima kao živo

smrtno biće ograničen potencijal svog postojanja u svojim nasljeđenim genetskim odlikama. Nijedna vrsta nije u stanju svojevorno povećati gustoću svoje napućenosti. Stoga, kad bi čovjek bio vrsta majmuna, kako to neki političari izgleda zorno prikazuju, čovjek ne bi nikad na ovoj planeti imao veći potencijal od nekoliko milijuna živih pojedinaca u isto vrijeme i to većina bi živjela u prilično jadnim prilikama. A danas na ovoj planeti procijenjuje se više od 6 milijardi ljudi.

Najveći porast tog povećanja i *najveća stopa* rasta započela je u Europi nakon novog mračnog vijeka u 14. stoljeću. Bila je posljedica revolucije, koja je počela cijeniti odliku čovjeka pojedinca po kojoj je on *slika i prilika Stvoritelja svijeta*, cijeniti sposobnost otkrivanja zakonitosti koje *vladaju* svemirom i koristiti se tim otkrivenim zakonitostima u svrhu *mijenjanja* svijeta oko sebe na dobrobit čovječanstva. To je razlog postojanja više od 6 milijardi živih ljudi danas na ovoj planeti.

Ako čovjek onda postavi svoj identitet ne u svoje fizičko ja—ne gleda se u zrcalu kao da je babun i usklikne, 'ajme lijepog li babuna', ne gleda u svoju spolnu vještinu ili slično tome—nego ako se prepozna kao biće na sliku Stvoritelja, izraz stvaralačke moći i sposobnosti otkrivanja zakonitih načela svemira i njihovog korištenja u rješavanju i nadvladavanju poteškoća koje pritišću čovječanstvo i time poboljša uvjete života planete za sva živa bića, onda mu to znači sreću. To je Leibnizov pojam sreće, koju zločudni Voltaire nikad nije mogao shvatiti, i koju je prezirao. Na tom načelu onda počiva Američki ustav u prvom redu. To je načelo uvedeno u Ustav izravno kao suprotnost Lockeu, odnosno britanskom liberalizmu, suprotnost *temeljima* britanskog i holandskog liberalizma. Ono je bilo *temelj* Sjedinjenih Država. No to nije bilo dovoljno. Amerika se borila za svoj Ustav, za svoj predsjednički sustav i ta je borba bila teška.

Glavne odlike Ustava nalaze se u Predgovoru ustava i svi drugi zakoni su podređeni tom Predgovoru. Nijedan zakon nema pravo postojanja ako krši ili je u suprotnosti s načelima u Predgovoru

ustava. Svi zakoni moraju odražavati nakanu načela navedenih u Predgovoru. A Predgovor sadrži:

- nacionalnu suverenost, sposobnost vođenja i upravljanja vlastitim poslovima, a ta je sposobnost moguća samo u suverenoj državi;
- podređenost svega općem dobrostanju svih ljudi. Ne može postojati posebna skupina privilegiranih ljudi i ljudi s manjim privilegijama. Svi ljudi imaju pravo na život dostojan čovjeka;
- pravilo da ne smijemo uzimati u ozir samo svoje postojanje. Živi nisu vlasnici planete, ona pripada onima koji su živjeli prije nas kao i onima koji dolaze iza nas. Prema tome zakon mora omogućiti da živi služe interesima onih koji dolaze iza njih, našim nasljednicima.

To je, dakle, zakon. On nije bio izmišljen u Sjedinjenim Državama, samo je bio *razrađen* u Sjedinjenim Državama kao zakon. Zamisao je došla iz Europe, od najvećih umova, najvećih vođa Europe kao kardinal Nikola Kuzanski iz 15. stoljeća. Nakon dosta vremena ljudi su pronašli na tlu daleko od Europe, to jest na sigurnoj razdaljini od Europe priliku zasaditi republiku na toj zamisli s *poslanjem* ne da samo služi sebi nego bude, kako je to Lafayette kasnije izrekao «svjetionik nade i hram slobode čitavom čovječanstvu». *Raison d'être* Sjedinjenih Država! Njeno poslanje nije bilo niti jest vladati svijetom ili nastojati vladati svijetom nego potpomoći ostatku planete i pružiti mu priliku ostvariti ono što je Europa pokušavala ostvariti u teškoj borbi protiv baštine Rimskog carstva.

Iako Europa može pružiti mnoge vrednote i sposobnosti koje su odsudne spasu čovječanstva u cjelini u skoroj budućnosti problem je što ona u ovom razdoblju nema političkih ustanova doraslih toj odgovornosti. Europa nema pravih republika gdje bi vladao naravni zakon (zakon kojeg vodi načelo čovjeka na sliku i priliku Božju). Europa ima mnoge ljude sa odlikama potrebnim za ostvarenje pravih, velikih republika. No uvijek kad dođe do krize, pogotovo monetarno-financijske krize bankari preuzmu vladajuću ulogu. Oni

prevladaju kao što je bio slučaj kod širenja fašizma u kontinentalnoj Europi razdoblju od 1922. do 1945. Vlade i ljudi nisu smogli snage reći: «Opće dobro naroda je na prvom mjestu, a bankari na zadnjem». Naročito oni nepošteni i nemoralni, vođeni samo takozvanim 'poslovnim' interesima, ili sada interesima pod plaštom 'zapadnoeuropskog standarda'. Sve su to ljudi, koji nisu pošteni vjeronovnici koji su izmislili sustav koji srče ljudima krv, pljačka ih i ugnjetava. Njih se može donekle podnositi ali ne kad prilike postanu opasne po život, okrutne.

To je fašizam i zlo kao i Hitler. Ono sad dolazi od MMFa koji to radi za financijske oligarhijske interese u stilu Mletaka, koji nadziru sustave središnjih banaka a ove kontroliraju sustave nacionalnih banaka većine europskih zemalja, koje se pod tim uvjetime okome kao grabežljivci na čovjeka. Samo iz tog razloga Hitlera su doveli na vlast, a to je bio dobro planiran projekt započet već Versailleskim ugovorom. Hitler vjerojatno nije bio dio plana no čitavu tu operaciju planirali su pripadnici Sinarhističke internacionale na Versailleskom sastanku!

Europa tada nije bila u stanju spasiti se, pa je stoga odgovornost pala na Sjedinjene Države te su se one morale srediti i prihvatiti svog poslanja, zbog kojeg ih je Europa stvorila. Poslanje im je bilo podariti ostalim zemljama svijeta pravo na uistinu suverene republike u kojima bi svi ljudi države mogli sudjelovati, svjesno i znajući, u upravljanju svojim poslovima, imali pravo na obrazovanje gdje bi stekli saznanja o načelima zakona i povijesti a ona bi im bila vodilja u odabiru svojih odluka u stvaranju institucija nad kojima bi oni imali nadzor, koje bi funkcionirale njima u korist a zovu se vlada.

Pitanje je hoćemo li osloboditi svijet za to. Hoćemo li kad dođe do sukoba između financijera i općeg dobra ljudi imati vladu koja će štiti interese ljudi a financijeri morati čekati. Uzmimo primjer Njemačke. Tamo ima sad više od 8 milijuna nezaposlenih po najnovijim procjenama. Kad se uzme u obzir bogatstvo koje bi ti ljudi mogli proizvesti kad bi imali pravi i korisni posao

Njemačka bi bila opet privredno čudo a ne pred stečajem.

Pitanje je kako to postići. Kreditiranjam iz postojećih sredstava? Nikako. Ne postoji novac koji se može koristiti u te svrhe. Vlada ga mora *stvoriti* vladinim ukazom i to kao čvrstu valutu. Taj novac se može trošiti isključivo u zapošljavanje ljudi, no uz to, da ne bi došlo do inflacije, treba ga utrošiti u ispravnu vrstu zaposlenja, koje će proizvesti fizičke vrijednosti nakon 10, 20, 30 godina. Ako će proizvod imati fizičku vrijednost i davati korist društvu nakon 40-50 godina onda si društvo može dopustiti dug i zadužiti se sada, uz razumnu kamatnu stopu. Takav pristup omogućava izravno, trenutno zaposlenje velikog broja ljudi i time dovesti državni proračun i državu u financijsku ravnotežu. Tako je radio Roosevelt (Franklin). Na taj je način Amerika dobila građanski rat protiv britanskih agenata i pristalica Konfederacije i oslobodila se. To je *Američki sustav* (za razliku od britanskog, liberalnog, globalizacijskog, slobodno tržišnog). Narod mora biti suveren u stvaranju svog novca, no mora biti razborit i pametan u tome i u njegovom trošenju.

Kako onda možemo donijeti svijetu napredak? Amerika i Europa

moraju sva ona radna mjesta koja su zatvorili, prazne kapacitete tehnološkog napretka a koja su ukorijenjena u našu kulturu, otvoriti i proizvoditi robu koju najnapučenije zemlje svijeta trebaju. Zašto ne bi sklopile dugoročne trgovinske ugovore sa državama Azije s najvećom koncentracijom stanovništva, s najvećom koncentracijom siromaštva osim Afrike? Zašto ne sklopimo dugoročne ugovore za dva pokoljenja unaprijed? Zašto ne stvorimo kapital za te ugovore? Zašto ne zahuktamo industrijske kapacitete i pripremimo se kao države za poslanje zadovoljenja potreba koju te zemlje imaju i ističu? Zar nije to život koji bismo trebali živjeti? Nije li to bio dublji smisao Wetfalijskog ugovora, raditi na probitku drugog? Nije li to put miru i sigurnosti na ovoj planeti, gdje se suvereni narodi posvete probitku svog susjeda i povežu se u međusobno zajedništvo tim činom?

Postoji mnogo znanja neophodnog za rješenje mnogih prepreka na putu napretka. Na Crvenom trgu je zgrada, Muzej Vernadskog, geološki muzej. Ljudi koji rade u muzeju i koji se povezani s njim predstavljaju znanje neophodno u brzom rješenju velikog problema s Kinom, s napretkom Kine. Potrebno je razviti to područje.

FIZIČKA EKONOMIJA

Bliži se trenutak kad će cjelokupna svjetska situacija uključujući i neposrednu ličnu situaciju praktički svakog pojedinca na ovoj planeti doživjeti veoma brze i drastične promjene, nezamislive čak i u mašti većine ljudi osim neznatnog broja pojedinaca. Ovdje želimo raspraviti o tome kako trebamo razmišljati o toj situaciji.

Napose, baš sada upućene osobe, takozvani 'upućeni' financijski krugovi [*engleski* 'insiders'] iz financijskih tržišta, vodeći bankari i tako dalje, slažu se u glavnim crtama da ne postoji nikakav način spasiti svjetski financijski sustav u sadašnjem obliku i uskoro se mora raspasti. Za dobro informirane ljude pitanje nije da li će propasti nego kada i kako? Ustvari, čitave obitelji i skupovi financijskih špekulanata, koji špekuliraju na skori slom globalnog financijskog sustava povijesnih razmjera u nadi da će isplivati na vrh i profitirati od sloma.

Tu su i otvorene rasprave o skoroj hiperinflacijskoj eksploziji svjetskog gospodarstva u stili Weimara [*weimarske republike*]. Takozvane ugledne financijske ustanove, kao 'Bank for International Settlements' oformile su skupine za računalno modeliranje, računalne simulacije takve hiperinflacijske eksplozije ili deflacijske implozije, sloma financijskih tržišta. Očito već su u tijeku pripreme hitnih mjera (uglavnom fašističkih) odnosno pripreme nametanja raznih oblika kriznih režima.

Sve te kalkulacije, iako u stanovitoj mjeri izražavaju dio stvarnosti, nikako ne shvaćaju odsudnu odliku skorog udara. One prave kobnu pogrješku pretpostavljajući, na primjer, da je kriza u svojoj naravi čisto financijskog karaktera, nutarnji problem i dio financijskog sustava. No ovo što vidimo danas **nije** prosta financijska kriza nego **slom cjelokupnog sustava**. Govoreći o sustavu tu se ne misli samo na neke sklopljene ugovore (koji bi na pr. 'propali' zbog stečaja jedne od stranaka ugovora) nego na cjelokupnu podlogu ideja, cjelokupno idejno sazdanje, ugovore, ustanove,

mehanizme, službene i neslužbene koji su upravljali svijetom zadnjih desetljeća, u stanovitom smislu sve od 1763 (Pariški ugovor). Tu se radi o opasnosti raspada same civilizacije.

U ovom radu to ćemo zvati Trostruka kriza, trostruki udar. Tekuća kriza sadrži ne manje od **tri** međusobno povezane dimenzionalnosti djelovanja, možemo ih zvati tri međusobno povezana područja. Svaki ima sasvim različitu značajku od drugih i svaki mijenja međusobno djelovanje ili granice djelovanja drugih dvaju. Stoga nemoguće je shvatiti, ili se primjereno uhvatiti u koštac sa situacijom bez razumijevanja naravi svih triju i njihovih međusobno povezanih graničnih uvijeta.

Te tri krize mogli bismo definirati kao:

- fizička ekonomija, u smislu procesa fizičke proizvodnje materijalnih, opipljivih dobara i fizičkih ulaganja, rada radne snage (uključujući i duševni rad) koji priskrbljuje fizičku podlogu ljudskog života na ovoj planeti, sada i u budućnosti. To je broj jedan i možemo ga na stanovit način zamisliti kao nešto sukladno metabolizmu živog organizma ali uz važne različitosti, koje ćemo napomenuti.
- Drugo po redu je financijski sustav. Financijski sustav u svom sadašnjem obliku, koji je stvarno **sulud**, stvarno entropijski. U biti on ima odliku algebarskog Eulerovskog-Lagrangeevog algebarskog sustava. Sastoji se od rešetke, rastuće rešetke obvezujućih ugovora uključujući i potražnje na sadašnje i buduće dohotke. Najvažnije od svega, financijski sustav u svom sadašnjem obliku je kao mentalna bolest, koja tjera fizičku ekonomiju na samoubojstvo. No taj financijski

sustav, jasno, ne postoji sasvim neovisno.

- Treću dimenziju djelovanja mogli bismo nazvati noet-skim procesima (prema definiciji Vernadskog), to jest procesi koji se odvijaju unutar uma stanovništva i vodećih ustanova u vođenju načina na koji to stanovništvo i ustanove reagiraju, politički, na tekuća zbivanja uključujući posebice i ona koja nastaju kao posljedica zbivanja unutar fizičke ekonomije i financijskog sustava.

Svaki od tih sastojaka prisutan je u ovom slučaju u, kako bismo mogli nazvati, burnom graničnom sloju faze zbivanja. Oni su poput loše konstruiranog zrakoplova, koji se približava takozvanoj zvučnoj barijeri i ta ga faza razbija na komade svojim promjenama to jest zvučnim udarima koji nastaju tim međusobnim djelovanjem.

No trebamo gledati ne na te tri pojedinačne faze nego na njihovo međusobno djelovanje. To je veoma specifičan problem i nastojat ćemo ovdje objasniti kako trebamo misliti o procesu koji sadrži u isto vrijeme nekoliko različitih dimenzionalnosti djelovanja, a svako od njih sadrži brojna podnačela, ili stvari koje se ponašaju kao načela.

To bi s pravom morali nazvati Gauss-Riemann-Vernadski-Laroucheevim područjem. Ovo zasigurno izgleda vrlo tehnički, no odsudno je neophodno da bi nam dozvolilo oblikovati snažniju mentalnu sliku ovog trostruko spojenog djelovanja, kojeg ovakvi povijesni događaji stvaraju koje sad doživljavamo. Tu su dakle, Gauss i Riemann, i s njima u vezi spomenut ćemo tri stvari. Prva je pojam geometrije, druga je koncepcija višestruko spojenog međusobnog djelovanja (akcije) i treća je stvaranje/generacija singulariteta ili prekida (diskontinuiteta) putem višestruko spojenog uzajamnog djelovanja i način na koji se rezultati tog procesa uklapaju/integriraju u tekuće procese, što se inače zove Dirichletovo načelo.

Prvo, postoji poteškoća u odgovoru na pitanje što je geometrija jer njeno poimanje zahtijeva shvaćanje te koncepcije kroz proučavanje LaRouchea i

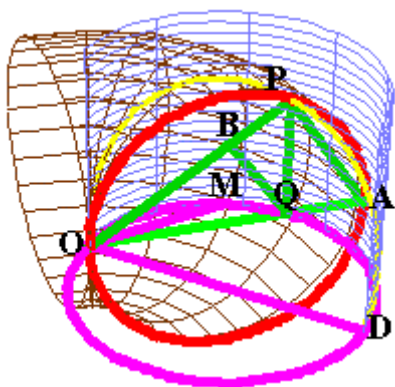
Riemanna kao i promatranja načina rada vlastitog uma. Čak i nakon toga postoje poteškoće u komuniciranju tog pojma, no to je izgleda narav tog problema. Geometrija nije zbirka predmeta. To je koncepcija koju opisujemo na više načina koji su svi manje više sukladni, kongruentni. 'Granični uvjet' ili granična okolnost je nešto što određuje sveukupni tijek procesa ali nije njegov dio ni u kojem vidljivom obliku, nešto što određuje situaciju u kojoj višestruki puteljci—proces koji ima mnogo varijanti—neizbježno iz nekog razloga vode do jednog od samo stanovitog, ograničenog skupa posljedica odnosno ishoda. Vernadski je za tu pojavu koristio u ruskom izraz organizacionost, što znači zamisao da u procesu postoji neka vrsta organizacije. Nije to organizacija u smislu analize sustava gdje se kaže, 'ovo je spojeno s onim' i tako dalje. To je vrsta načela, zakonitosti—kao zakonitost života—izvan uzajamnog utjecaja učesnika u procesu.

Vernadski je isto tako govorio o pojmu stanja prostor-vremena, lokalnom stanju prostor-vremena, kad je na primjer navodio da netko može misliti o živućim procesima kao postojećim unutar specifičnog stanja prostor-vremena, stanja sa svojstvom načela života.

Riemannova koncepcija *Geistesmassen* (duhovna masa) obuhvaća sve to na veoma važan način, kad se naime zapitamo: «Odakle dolaze sve te geometrije? Odakle ovo oblikovanje zbivanja dolazi?», a to su onda ustvari stvorene suštine (stvorenih entiteta). Njih Riemann opisuje u vidu stvaranja (generiranja) *Geistessmassen* u umu. Zamisao da su svemir i sva zbivanja unutar svemira, gledano u smislu ljudskog života, oblikovana i vođena određenom vrstom transfinitno složenog reda nakana, da sve to ima odliku nakane a ne puke geometrije koje postoje na neki apstraktni način. Svaku takvu nakanu može se opisati kao vrstu nastojanja proizvesti stanovito stanje svemira, ne baš statičko, učvršćeno stanje nego stanovitu odliku procesa.

Stvarne geometrije ili prave nakane ne možemo nikad shvatiti razmatrajući pojedinačne događaje nego samo, u stanovitom smislu, kroz odnos,

spojenost tih događanja služeći se ljudskim umom, umom pojedinca. Samo ljudski um pojedinca može stvarno **razabrati** nakanu. Primjer toga je Rembrandtova slika, koja služi kao metafora, gdje se gledatelj suočava sa stvari istovjetnoj kontrapunktu u glazbi. Tu zapazimo paradoks unutar kompozicije slike, koji nam otvori vidik na geometrije koje utječu jedna na drugu—a ne gledamo uzajamno djelovanje predmeta. No unutar našeg uma geometrije djeluju jedna na drugu, te iz toga, ako nam umni procesi nisu blokirani, stvorit će se u našoj glavi

pojam nakane slike.

Sljedeći pojam može se izraziti tvrdnjom da djelovanje (akcija) u svemiru ima elementarno odliku višestruko-spojenosti. Time se Riemann bavio, na pr. u svojoj 'Teoriji Abelijevih funkcija'. Ne postoji stvarnost u smislu životinjske percepcije osjetilima, gdje predmeti djeluju jedni na druge. Kao što su ljudi do sad otkrili to nije način kako stvarnost funkcionira. Postoji uzajamno djelovanje geometrija ili nakana, koje je svako ograničavajuće u cjelosti ili djelomično i koje preinačuje jedno drugo. Tu se postavlja pitanje, kako možemo razmišljati ili si predstaviti taj oblik suštine? Kako možemo razmišljati o uzajamno djelujućim geometrijama. Tu nam uvelike može pomoći pedagoška vježba Arhitasovog rješenja problema udvostručenja (obujma) kocke. Ovdje ne ćemo ići u detalje, no svaki zainteresirani može dobiti potrebne informacije od Schillerovog instituta. To je bio starogrčki 'delijski' problem kako od zadane kocke konstruirati, (ili generirati) kocku dvostruko većeg obujma? Na prvi pogled to je jednostavan problem vizualne

geometrije. No metoda u Arhitasovom rješenju iznosi nešto što nije izravno vidljivo kad gledamo te dvije kocke. Njegova glasovita konstrukcija generira potrebnu duljinu stranice kocke kao sjecište triju ploha, prstena (torusa), valjka i stošca. Svaka ta ploha, svaka geometrija, mogli bismo reći obuhvaća vrstu djelovanja. Svako od njih temelji se na općem pojmu rotacijskog, kružnog djelovanja.

U ovom slučaju vidimo pojam sastavljen od triju različitih geometrija, koje su ovdje vizualno prikazane a koje **suodređuju** kroz svoje sjecište stanovito događanje. Pokušajmo si zamisliti radnju dvaju kružnica, koje tu vidimo. Crvena kružnica rotira u vertikalnoj ravnini pa će istovremeno pravac koji ide vertikalno iz točke P opisati, generirati valjak, pa će crvena kružnica u svojoj rotaciji opisati torus a pravac će opisati valjak. Na slici nije prikazan stožac, no sad si moramo zamisliti i treći proces koji se odvija u isto vrijeme a koji opisuje stožac. [Veličina koja će udvostručiti kocku dobije se konstrukcijom veličine OM kao tetive kružnice OQD, čiji je promjer OD. Rotacijom tetive OM oko osi OD mijenjamo položaj OM dok se ne poklopi s pravcem OP. Ta rotacija proizvede stožac s vrhom O i osi OD. P sad leži na sjecištu stošca, torusa i valjka. Nakon te rotacije M će se poklapati s B a dužina OB bit će jednaka OM. Iz toga proizlazi ako je $OB=1$, OQ će biti stranica kocke čiji je obujam jednak 2, OP je stranica kocke s obujmom 4 a OA je stranica kocke s obujmom 8.]

Putanja točke P funkcija je dvostruko spojenog hoda (djelovanja) i predstavlja posebnu ne-algebarsku krivulju (žute boje). To je poput neke vrste metafore. Ovaj primjer pomaže nam misliti o tom pojmu višestruko spojenog hoda. No to se može još ljepše vidjeti u Keplerovoj koncepciji zakonitosti Sunčevog sustava kao baš takvog višestruko spojenog mnogoznačnika djelovanja, harmonički poredanog višestruko spojenog djelovanja.

Kao treće razmotrimo način na koji višestruko spojeno djelovanje generira singularitete, pojave posebne vrste. Naime stvarno fizičko djelovanje stvara pojave koje **izgledaju**, kad ih

nastojimo prikazati formalnim matematičkim načinom, kao apsolutni prekid, to jest uzimaju oblik koji izgleda kao nešto razderano ili pukotina ili neka vrsta više ili manje nasilnog, silovitog djelovanja gledano unutar formalnog opisa. Isto tako sadrži naizgled vrlo nagle promjene u ponašanju procesa kao na primjer udar (šok), trostruki udar koji smo napomenuli. Ozračit ćemo taj problem kratkom pričom o Riemannovom velikom dostignuću na području takozvanih 'akustičkih udarnih valova'. Oni su veoma relevantni u ovom izlaganju, jer veoma sličnu karakteristiku možemo vidjeti u nagomilavanju udara u svim trima napomenutim područjima.

Priča teče ovako: U razdoblju od 1930. – 1949. razvila se stanovita vrsta mističnog pojma, mita koju su zvali 'zvučna barijera'. Bio je to pojam stanovite brzine koja je u neku ruku najveća brzina koju, kao nekakav zid, zrakoplov mora probiti. Mit je nastao u sklopu mnogih nesreća, mnoge od njih fatalne, u kojima su sudjelovali veoma brzi zrakoplovi u Britaniji i Sjedinjenim Državama. Kad su ti zrakoplovi pokušavali doseći veće brzine, uglavnom u slobodnom padu, kad bi brzina dosegla blizinu takozvane 'brzine zvuka' piloti bi gubili kontrolu nad upravljanjem zrakoplova i mnogi su zrakoplovi bili upropašteni. Preživjeli piloti izjavljivali bi da zrakoplov nije reagirao na njihovo upravljanje na normalan način, kojiput bi reagirao upravo suprotno. Kad bi upravljač usmjerili prema gore, zrakoplov bi okrenuo dole. Svatko tko je pokušavao upravljati zrakoplovom na uobičajeni način doveo bi se u smrtnu oopasnost. Mnoge bi zrakoplove doista ova nagla promjena rastrgala na komade po fizičkoj karakteristici toka. Promjena se nije odvijala na svim djelovima zrakoplova u isto vrijeme, neki su djelovi bili 'nadzvučni (supersonički)' drugi 'podzvučni (subsonički)'.

Ironija u svemu tome bila je da je njemački fizičar Adolf Büsemann u svom izlaganju na konferenciji predstavio konstrukciju, ustvari uspjelu konstrukciju, za zrakoplov koji bi mogao letjeti kroz takozvanu barijeru, od podzvučnog u nadzvučno područje bez problema. To je bila pozadina velikog

razvoja u Njemačkoj, uključujući raketne konstrukcije u Peenemündeu. Ironija je bila što su ljudi iz Sjedinjenih Država, posebice von Karman, kojeg je grupa sinarhista u SADu doslovice izabrala, sudjelovali na toj konferenciji. No unatoč toga što su čuli od Büsemanna, on i drugi nastavili su promicati *nestručnu* metodu konstrukcije zrakoplova koja je usvari prouzrokovala *smrti* pilota.

Büsemann je bio Riemannov učenik, proučavao je Riemanna i 1860. savladao Riemannov rad naročito rad pod naslovom 'Širenje zrakoplovnih zračnih valova konačne amplitude'. Tu se radilo o udarnim valovima. Kad zrakoplov leti naprijed on gura zrak ispred sebe i stvara slijed valova koji se šire. Dok zrakoplov leti brzinom manjom od zvuka ti se valovi pomiču sve dalje ispred zrakoplova i tako se gube. Iz tog razloga čujemo približavanje zrakoplova. Međutim kad zrakoplov počinje ubrzavati on ustvari dostiže taj proces širenja valova i nastaje nova, različita vrsta procesa širenja zvana 'udarni val'. Riemann ga je zvao '*vedichtungs stoss*'. Ustvari nastupa trenutak kad se očividni parametri odnosno obilježja valova zraka mijenjaju i dolazi do prekida u dotad neprekinutom širenju. Riemann je ustvari pokazao da se takve vrste pojava *stalno* i spontano javljaju u prirodi. Odsudno obilježje toga je, što je veoma važno u trostrukoj krizi gospodarstva, uloga vremena. Naime proces stvaranja valova naizgled prati organizacija prilika te kojiput kod širenja vidimo val no i kad ga nevidimo postoji 'preteča' tog procesa. To jest postoji proces koji se organizira ispred samog vala. Tu se, dakle tako reći priprema budućnost, buduće prilike širenju vala. A zatim kod udarnog vala dolazi do stanovite promjene u odnosu procesa i budućnosti. Glavna odlika tog procesa, isticao je Riemann, jest da u tom slučaju uporaba matematike, kojom su se služili Euler i Lagrange (a to je i danas u općoj školskoj i sveučilišnoj uporabi) u opisivanju širenja valova ta matematika kod trenutka pojave udarnog vala više ne funkcionira, ne važi. Dolazi do nekakvih beskonačnosti i slično, pa matematika ustvari doživljava svoje uništenje u stanovitom smislu, ali valovi, odnosno

proces širenja, se nastavlja. No Riemann je rekao: «U redu, dolazi do prekida, oni su stvarni i stoga moramo proučavati njihovu zakonitost kao novo područje proučavanja nastalo iz ovog procesa». Taj Riemannov rad treba, jasno, sagledati u vezi s *Geistesmassen* koncepcijom. Tu imamo zamisao zakonitosti razvoja, pod kojim proces zakonski (u skladu s fizičkim zakonom) prelazi iz jedne, kako je zovemo, 'fizičke geometrije' u drugu. Ustvari promjena fizičke geometrije prema zakonitosti takve promjene tvori **višu** fizičku geometriju. A u svemiru se to doista stalno odvija. Svemir ne zastaje kako bi se pokorio stanovitoj matematici, nego svemir razori matematiku i nastavlja. A čovjeku bi bilo bolje savladati tu činjenicu, jer kojiput način kojim svemir odluči riješiti neki problem nije baš jako ugodan za njega.

Problem, dakle, kojeg je Busemann rješio bio je kako konstruirati zrakoplov za tu okolnost koji može proći kroz tu promjenu fizičke geometrije. Rješenje predstavlja u biti na konkretan način više načelo koje funkcionira u dvije geometrije u tom slučaju.

Povijesno gledano, problem je postojanje mentaliteta zlatne ribice u okrugloj staklenoj zdjeli (akvariju) prisutne kod von Karmana, matematičara i drugih, koji su poricali postojanje nečeg novog o čemu je Riemann govorio. Lord Rayleigh, britanski matematičar izričito je rekao: «Riemann je u krivu. Ne postoje stvari kao udarni valovi.» Boltzmann je razvio istu teoriju, stanovište takozvane 'statističke teorije plina', gdje se plin, odnosno zrak sastoji od nekakvih molekula koje uzajamno djeluju jedne na druge prema nepromjenljivim zakonima, pa gdje se tu mogu pojaviti udarni valovi, gdje je promjena (geometrije)? Uvijek je tu jedna te ista stvar, samo različiti načini kretanja tih malih kuglica, molekula. Ništa novog pod suncem.

Takav je u stvarnosti karakteristični oblik društvene prakse, proces poricanja: «Ne, ne, nikako. Nema promjena (Mesić je siguran Predsjednik, nema promjene tamo). Sve je po starom. Uvijek će biti tako». Taj stav zadržavamo pred svakim udarom (šokom), čak i kad dolaze u nizu, jedan

za drugim. A, kao što smo napomenuli to zna biti smrtonosno.

U Americi su konačno izvršene promjene u konstrukciji zrakoplova—1945.!—kad su ljudi napokon shvatili prijevaru koja je dolazila od von Karmana i prihvatili Busemannovu konstrukciju.

Pokušat ćemo sad vidjeti kako nam ova rasprava o fizičkim geometrijama može pomoći misliti o stvarnosti u kojoj se baš sada nalazimo. Tu su dakle ta tri područja, fizička ekonomija, financijski sustav i noetsko područje na kraju. Prvo o svakom području posebno a zatim o njihovom uzajamnom utjecaju. Ključna koncepcija u našem razmišljanju u ovm trenutku u viđenju tih područja, njihova ključna odlika je da svako od tih različitih područja ima veoma različitu, odnosno veoma specifičnu koncepcijsku podlogu glede odnosa prošlosti, sadašnjosti i budućnosti, posebice odnos čovjeka prema svojoj budućnosti. Zainteresirane možemo uputiti na *Ispovijedi sv. Augustina*, prekrasna i veoma važna rasprava o pitanju vremena, i lažnostima povezanih s krivim načinom razmišljanja o tom odnosu čovjeka prema budućnosti.

Obratimo sad pažnju na fizičku ekonomiju naročito glede njene materijalne strane. Važno je upozoriti na neke stvari koju egzistencijalisti ili nisu nikad naučili ili obično zaboravljaju, ljudi koji misle da su pali s Marsa na ovaj svijet, koji nema nikakve veze s njima. Ključna stvar je da naše ljudsko postojanje ovisi o stanovitim materijalnim preduvjetima, koji trebaju biti proizvedeni i koje treba održavati. To su promjene prirode. One uključuju osim hrane, vode, prebivalište mnoge druge stvari koje su daleko više od kako bismo rekli 'osnovnih temeljnih potreba', a koje su isto tako bitne za sposobnost društva priskrbiti sve potrebe društva. A to se događa na način gdje **moć održivosti ljudskog stanovništva na Zemlji danas sasvim sigurno ovisi o akumuliranom trudu ljudskog rada u prošlosti**, to jest ljudskim djelatnostima tog vremena usmjerenim u budućnost. Mi stoga živimo u budućnosti koju su nam naši preci za to stvorili.

Čim, dakle ljudsko stanovništvo prekorači malu populaciju moguću za

održanje života čopora egzistencijalističkih čovjekolikih majmuna, potrebne su nam osim stvari i promjene okoliša, koje su najjasnije izražene u koncepciji infrastrukture, u onom što obično nazivamo 'razvojem teritorija', razvojem zemlje povezanim s modernom poljoprivredom, izgradnjom gradova i sela, vodopskrbe i slično. Iz satelita se može na primjer vidjeti područje Euroazije koje pokazuje učinke ljudske infrastrukture, kao elektrifikacija, razvoj društva koji traje stotine tisuća godina, kao i koncentraciju stanovništva.

Osim akumulacije promjena fizičkog okoliša čovjeka, potrebnog za naš opstanak danas, imamo i razvoj radne snage, proizvodne moći, koja je sastavni dio **ljudi**, u njihovom umu, školovanju, koja je isto tako rezultat prikupljen kroz ogromni broj promjena, otkrića, i rasčlanjen umnim radom, vještinom, znanjem i uvidom radnika, znanstvenika i tako dalje, koji proizvode sve nama danas potrebno. Tu spada isto tako i jezik i osnovni sastojci razboritosti koje prelaze s roditelja na dijete, kao razlika između dobra i zla, jednom riječju, kultura. Ovisimo, dakle o akumulaciji umnog kapitala. Ustvari fizička ekonomija ne akumulira samo svoj kapital nego prolazi kroz slijed promjena, promjena geometrije. Metafora toga je primjer životinje koja živi u svojoj ljušturi, koja takoreći sama gradi svoju kućicu. No svakiput kad gradi svoju sljedeću kućicu ona gradi novu tehnološki napredniju građevinu u slučaju ljudskog bića, gradi novu tehnološku geometriju života čovječanstva u budućnosti.

Da smo sada, recimo, u zdravim gospodarskim prilikama, radili ba na istraživačkim projektima, imali bismo prototipove i slično, i većina nas radila bi sad na gospodarstvu, gospodarskoj geometriji budućnosti. Kao životinja, koja stalno gradi svoju sljedeću kućicu. To isto možemo vidjeti u 'Vernadskijevoj' evoluciji, gdje se evoluciju biosfere nikad ne može shvatiti u vidu jednostavnog postojanja, nego kao sustav koji uvijek radi da bi stvorio preduvjete za sljedeći stupanj evolucije. Ovo je važno iz razloga što ističe nelinearnu odliku takvog razvoja.

U ovome možemo vidjeti proturječni (paradoksalnu) ulogu **vremena**, naime, sve što društvo radi danas ovisi o ranijem trudu radne snage, energetskim izvorima, infrastrukturi, proizvodnim kapacitetima, zalihama materijala i robe proizvedenih ranijim radom društva. A budućnost cjelokupnog stanovništva ovisi o našem **danas** utrošenom radu i sredstvima na stvari koje nisu neophodne našem trenutnom životu. Tu je primjer obrazovanja mladih, 25-godišnje ulaganje, koje je u prvom mahu opterećenje. Tu je i infrastruktura velikih razmjera. Postoje i kraći ciklusi, na primjer zemljoradnik koji sije žito, priprema si budućnost kroz očekivanu žetvu. Postoji dakle čitav slijed ciklusa, investicionih ciklusa u gospodarstvu u vidu odnosa sadašnjih gospodarskih aktivnosti prema vlastitoj budućnosti. Sve ovo do sada nema nikakve povezanosti s novcem—osim u smislu kao neke administrativne, obično jadne, poluge, oruđa. Razlog se vidi u tome što učitelji i profesori uče djecu a ne novac, strojevi i oruđa i ljudi koji se njima služe proizvode robu, ne novac. Slično tome, **ne** postoji prirodna spona između stvarne dobiti, stvarne vrijednosti onog što društvo radi u svojim fizičkim ulaganjima i financijskom dobiti povezanoj s time naročito ne u našem sadašnjem sustavu.

Posljedica svega toga je u činjenici da zdrava fizička ekonomija **živi** gotovo u cjelosti u budućnosti. Samo jedan sve manji dio stvarnog rada fizičke ekonomije odnosi se na ono što nam je sad potrebno, a većina na ono što će nam trebati u budućnosti. Mogli bismo usporediti fizičku ekonomiju s lokomotivom vlaka, koja se kreće prugom a ispred lokomotive su timovi radnika gradeći prugu. Samo mali dio radnika sjedi u lokomotivi. Oni moraju bacati ugljen u peć da bi održali lokomotivu u pokretu. Većina rada leži ispred lokomotive.

Postoji čitav spektar ciklusa djelatnosti, društvenih ulaganja u budućnost, a ovaj 25-godišnji ciklus obrazovanja ima praktički središnju ulogu. Baš kao i Sunčev sustav postoje nutarnji ciklusi koji su brži, kao električna centrala, koja mora svake sekunde održavati električni potencijal a

na drugoj strani su vanjske planete a to su ciklusi koji su viši, čak i mnogo puta veći od jednog životnog vijeka.

I tako, naravno, dolazimo do udarnog vala. Možemo tako gledati na spektar ulaganja kao val, gdje se veći dio vala u zdravom gospodarstvu kreće ispred sadašnjosti. On je preteča. No problem sada je problem kojeg možemo opisati pitanjem: «Što se dogodi kad ljudi prestanu polagati tračnice ispred lokomotive»? Što se dogodi kad lokomotiva dostigne pomanjkanje ulaganja u svoju vlastitu budućnost? Što se dogodi ako radnici iz nekih posebnih financijskih interesa počinju čupati tračnice ispred lokomotive i prodavati ih? Što se dogodi kad taj proces postane glavni izvor **dobiti**, ili nominalna dobit u gospodarstvu?

Dolazi do 'kanibalizacije' gospodarstva, naročito, što je glavna točka svega, kanibalizacije budućnosti, koju mnogi ljudi ne mogu jasno vidjeti, jer ona naizgled ne utječe na sadašnje prilike, na trenutni život društva. Taj proces kanibalizacije toliko ustvari prožima sve pore života, da kad jednom shvatimo njegov bitni značaj, onda ga vidimo svugdje, sve do osobnih odnosa među ljudima, koji jesu odraz toga. Značajan vid kanibalizacije je pljačka infrastrukture. Činjenica je da se infrastruktura u duljem roku **troši, propada**, kao na primjer mostovi koje nagriza korozija. Infrastruktura ne traje vječno. Ako pak ništa ne poduzmemo ona će propasti, urušiti se. S tim u vezi standardni način pljačke infrastrukture danas, koja se masivno provodi u većem dijelu svijeta, jest privatizacija (piratizacija!). Privatizira se infrastruktura, recimo željeznica. Špekulant kupi infrastrukturu i on jednostavno kaže: «Čekajte malo, ja imam stanovite operativne troškove, gorivo za moju lokomotivu, i slično, koje moram podmiriti. No tu su i dugoročna ulaganja, kao popravak mostova itd., a te troškove ne moram odmah podmirivati. Njih jednostavno ne ću platiti, a taj dio svog dohotka, koji bo **normalno** trebao pokriti te troškove/ ulaganja, jednostavno isplatim kao dobit. Ulaganje u moju tvrtku postaje tako profitabilnije, dionicama skače vrijednost i na taj način mogu napuhivati mjehur

vrijednosti svog vlasništva. Na kraju prodam željeznicu nakon nekog vremena baš na vrijeme prije nego se sve uruši.» Tu dakle možemo dobro zapaziti međusobni utjecaj fizičke ekonomije i financijskog sustava.

Drugi naočit primjer je takozvana utrka na slobodnom tržištu kao sredstvo masivne i sveobuhvatne pljačke fizičkog kapitala svijeta putem isplate naknada koje su ispod stvarnog troška proizvodnje. Baš sada u mnogim trgovinama mlijeko je jeftinije od mineralne vode, no stočar ne mora hraniti kravu i (uz)drža(va)ti je da bi proizveo mineralnu vodu. Time se vrši pljačka poljoprivrede.

Tu je i tako zvano korištenje vanjskih izvora proizvodnje (popularan engleski izraz 'outsourcing'). Netko kaže: «Čekaj, čekaj, ako prebacimo proizvodnju u Kinu, zar time ne zapošljavamo ljude? Zar ne otvaramo tvornice?» Istina. No što je s **gubitkom** koji nastaje kad u svojoj zemlji zatvorite tvornicu? Koji je trošak i gdje se on prikazuje, razvoja radne snage, koju time sad **uništavate**? Koji bi bio trošak **nadomjestka** te radne snage? Taj trošak trebamo oduzeti od (pri)vidne dobiti zbog jeftine radne snage drugdje. No tu je i nešto drugo što se općenito zanemaruje. Osim jeftine radne snage gdje se vide troškovi koje Kina mora pokriti za održavanje te 'jeftine' proizvodnje?

Još gora stvar je korjenito uništavanje duboko izgrađenih tehničkih i tehnoloških sposobnosti. To, opet nije tako bjelodano. No, napominjali smo proces nelinearnog razvoja gospodarstva. Ako društvo djeluje u smislu brige za život u budućnosti, na pr. razvoj svjetski poznatog njemačkog **Mittelstand**-a (srednji visoko razvijeni industrijski sloj), tvrtke kao MBB, njemačka tvrtka industrije svemirskih letova, koja se tek djelomice bavila proizvodnjom a bavila se u sklopu proizvodnje, a to je vjerojatno bilo više od polovice njenih djelatnosti, razvojem mnogih novih proizvoda uključujući Transrapid (transport na bazi magnetske levitacije), nove vrste svemirskih letilica, čak se bavila i anti-gravitacijom, to jest kako proizvesti leteće tanjure ili nešto slično. Ljudi su se razvijali i razmišljali u

tom pravcu. No što se tu dogodi? Kupi ih Daimler Benz i novi menadžeri jednostavno dođu i kažu: «Što svi ovi ljudi rade? Ne trebamo ih da bismo proizveli naš helikopter. Što oni rade ovdje? Isprašimo ih van iz tvrtke!» I tako ljudi koji su radili za budućnost, koji su održavali sposobnost proizvodnje novih tehnologija za budućnost postaju sirovina kanibalizacije, i to je onda još jedan način kanibaliziranja budućnosti.

Ovdje trebamo spomenuti i nadomještanje radne snage računalima. Primjer toga je glasoviti nestanak struje 14. kolovoza 2003, gdje je oko 50 milijuna ljudi izgubilo električnu struju u sjevernim Sjedinjenim Državama i Ontariju. Iz izvješća, koje je dostupno svakom zainteresiranom, o tom događaju može se vidjeti sljedeće. Kroz 15 godina nije bilo ulaganja u visokonaponsku električnu mrežu, u prijenosni sustav električne energije, i gotovo nikakva ulaganja u elektrane. Umjesto toga, elektrane su se zatvarale i zamijenjene računalnim sustavima, koji bi velikom brzinom preusmjeravali struju s jednog mjesta na drugo na temelju tako zvanog 'računalnog nadzora u stvarnom vremenu'. U tom sustavu, kad se počinje nazirati rupa, manjak električne struje, koji bi ranije izazvao kratki prekid struje ili pad napona, započela bi mobilizacija električne struje u cijeloj zemlji, da bi se prebacila u to traženo područje. No to elegantno rješenje stvorilo je preduvjete za energetski slom u lančanoj reakciji koji se samo zbog slučajnosti nije proširio na mnogo veće područje, gdje je pokušaj začepjenja rupe počeo stvarati druge rupe i nastala je lančana reakcija i slom cijelog sustava. Ovaj primjer treba istaknuti jer se pojavom financijskih 'derivata', koji su isto tako vrlo 'mudar potez' približavamo sličnom scenariju na financijskom području.

Reforma školstva je još jedan oblik pljačke. Stvara se pokoljenje ljudi, koje u biti kao skupina nisu u stanju voditi i održavati moderno industrijsko gospodarstvo, barem ne u sadašnjem stanju. Trebamo dodati i širenje masovne psihoze putem medija. Fenomen šezdesetosmaša i 'Baby-Boomer'-a ključni je vid u smislu postojanja kulturne matrice koja je

dozvolila ljudima podnositi masivnu kanibalizaciju svoje vlastite budućnosti. Takozvano 'pokoljenje sada' (sad moram imati sve!), živimo samo 'sad', nemojmo brinuti o budućnosti.

Kamo nas sve to vodi? Ustvari kročimo, na svjetskoj razini, prema fizičkom udarnom valu. U biti on se neprestano odvija kao preteča u nekim svojim vidovima, kao na primjeru sloma koji smo napomenuli—urušenje infrastrukture. No taj proces postaje sve fatalniji i opasan zbog uzajamnog utjecaja između procesa fizičke ekonomije i gomilanja i skorog rasprsnuća najvećeg špekulativnog mjehura u povijesti.

Osvrnimo se na nekoliko primjera toga. Tu je zloglasni slučaj špekulacijskog mjehura holandskih tulipana. U financijskom sustavu samom po sebi postoji veoma različit odnos između prošlosti, sadašnjosti i budućnosti, kao i u fizičkoj ekonomiji. U jednu ruku, tu je sustav sličan Euler-Lagrangeevom sustavu. Postoji divovska rešetka pravila i ugovornih obaveza, papirologija koja kaže: «Trebaš platiti» ili «Trebam platiti», ili «Ovaj papir daje ti pravo opljačkati stanovitu imovinu u budućnosti». Odlika toga je posebice **divovsko** gomilanje potraživanja, financijskih potraživanja na budućnost. To čujemo svugdje i svaki dan: «Morate platiti dug». To je preuzelo kultne razmjere (jer su svi zaboravili Shakespeareovog *Mletačkog trgovca*). Na primjer u Sjedinjenim Državama cvjetaju derivati i službeno to se odražava kao dug od oko \$130.000 po čovjeku, ženi i djetetu. Djeca se već u stanovitom smislu rađaju s više duga nego će ga ikad moći isplatiti. Nema nikakve funkcionalne sprege između stvarnog stvaranja bogatstva u gospodarstvu, koje u biti se sve više smanjuje, i propagacije potraživanja u budućnosti koja se šire financijskim valom koji nosi **brdo duga** u budućnost. Taj dug se **ne može isplatiti**. U uskoj vezi s tim je mentalitet napuhanog mjehura, to jest ne postoji nikakav stvarni odnos između vrijednosti koju pridajemo čak i fizičkim predmetima, fizičkoj robi i njihove stvarne vrijednosti za budućnost gospodarstva. Na primjeru *Napuhanog mjehura tulipana* u Holandiji

u 17. stoljeću vidimo da bi se jedna lukovica tulipana trebala prodavati pod cijenu daleko iznad čitave životne zarade prosječnog radnika.

Još jedan primjer. Takozvane 'bučne dvadesete [*Roaring twenties*]'—razdoblje od 1920.-1929. u Sjedinjenim Državama. Vrijeme kad se svijet utopio u ludim tulumima, vrsta masovnog ludila.. Još jedan dokaz da je glavni čimbenik bio **mentalitet**. Nakon *bučnih dvadesetih* došao je '(financijski) Slom 1929'. Slom burze dionica i opća nezaposlenost. Imamo sličan primjer u 1990.-1996., napuhani mjehur dionica na burzi, fotografije ljudi na **Titaniku** vičući: «Gledajte, Dow nikad nije bio tako visoko [Dow – mjerilo vrijednosti dionica na njujorškoj burzi]».

Takozvane *Beanie Babies*, igračke, plišani medvjedići ili lutke, koje su postale tržište vrijednosti, špekulantsko ludilo u zadnjem desetljeću 20. stoljeća, koje je izmislio 'poduzetnik' Ty Warner. Te male lutkice prodavale su se po \$600 do \$1000, jer su ljudi špekuirali s njima. Bilo je ljudi koji su ih sakupljali očekujući porast vrijednosti kojim bi platili školovanje svoje djece na sveučilištima!!

Na kraju, još jedan vid financijskog sustava, derivati. Ovdje ćemo se samo osvrnuti na matematičku podlogu derivata. Ona je **jednaka** matematičkoj tradiciji Euler-Lagrangea, Boltzmannova i drugih. Ekonomisti Merton i Scholes [dobitnici Nobelove nagrade!] razvili su takozvane 'metode' stabilizacije financijskog sustava. To je, slično navedenom primjeru korištenja računala, gdje se pokušajem spriječavanja izbijanja lokalnih problema, stvorila situacija propasti gotovo čitavog sustava. [tu se radi o propasti LTCM špekulantskih fondova i lančanoj reakciji koju je ona izazvala].

Svi ovi primjeri ukazuju na ubrzavajući uzajamni utjecaj financijskog sustava i fizičke ekonomije jednog na drugi, gdje je glavna odlika u tome da je danas fizička ekonomija entropijska. Više ne proizvodimo netto dobit bogatstva, pa stoga nema osnovice za plaćanje, nema osnovice za financijska potraživanja financijskog sustava u budućnosti. Tu je, dakle uzajamni odnos. U jednu ruku, ako pokušate

pokriti zahtjeve financijskih potraživanja financijskog sustava to možete jedino na osnovu jednog od dva načina. Ubrzati pljačkanje fizičke ekonomije, no to automatski ubrzava slom izazvan udarnim valom sloma gospodarstva, ili možete tiskati novac, a to dovodi do hiperinflacijske eksplozije, posebice sada, jer zbog posljedica pljačke budućih kapaciteta gospodarstva, fizičke ekonomije, operativni troškovi, kratkoročni troškovi postaju eksplozivni. Naime, kad oslabite infrastrukturu i druge dugoročne sposobnosti društva, postaje sve skuplje u materijalnom smislu održavati društvo na danoj razini. Dolazi do stvarne eksplozije troškova, eksplozije **stvarnih fizičkih troškova** kod održavanja stanovite razine fizičke ekonomije. To onda prijeti prelaskom u hiperinflaciju.

U sadašnjim okolnostima sve većeg gomilanja ustvari svi putevi unutar uzajamnog utjecaja između fizičke ekonomije i financijskog sustava vode u propast. Putevi vode raznim pravcima no svaki iako na donekle različit način, ipak vodi u propast. Dva su glavna lica propasti, udarni val će ili uništiti sadašnji financijski sustav ili će, uz pokušaj spašavanja tog sustava, razoriti fizičko gospodarstvo.

Kao zaključak, jedini način izlaska iz krize nalazi se u našem uvođenju novog načela. Razmotrimo zato pitanje noetskog procesa, vrlo sažeto. Taj se proces odvija u umu pojedinca, jer sve ovo što smo napomenuli, fizička ekonomija, financijski sustav i svi drugi proizvodi ljudskog uma odrazuju uzajamno djelovanje sa svijetom, svemirom. Što onda znači noetski? Tu nam pomaže iskustvo povijesti, činjenica razvoja prosuđivanja, postupak kojim ljudi prosuđuju tok zbivanja. Ljudski um je veoma zamršeni nije lako raščlaniti njegove postupke. Um je pun poriva, poticaja, impulsa, nakana različitih impulsa raznih vrsta djelovanja. Postavljala se pitanje kako vladati umom, kako bismo morali vladati umom? Životinje se isto vode nakanom, Sunčev sustav je vođen nakanom na što je Kepler najjasnije ukazao. No samo ljudsko biće, od svih živih bića postaje svjesno, **može (u)vidjeti** stvarni sadržaj i uzrok nakana, koje izvršava,

ispunjava. Imamo, dakle instinktivno vladanje, životinja je prizor takvog vladanja i time nazočuje nakanu, no nema pronicavost to jest uvid u izvor i sadržaj nakane. Danas tako imamo ljudska bića, koja kao da vodi neka nevidljiva ruka, stanovite nakane, koje nisu ona sama stvorila. Nisu nastale u suverenom činu uma, same od sebe i zbog toga takvi ljudi **sami sebe osuđuju na nepovoljan ili koban udes**, a da često ni ne razaznaju hotimičnost (djelovanje nakane) koja ih vodi u nevolju. Česta metafora tog ponašanja je leming (vrsta glodavca, koji se iz nekog razloga s vremena na vrijeme u čoporima u bijesnom trku strmoglavljuju s provalije u sigurnu smrt), ljudi stupaju u nekom poluinstinktivnom vladanju u samoupropaštenje. Pod tu rubriku spadaju potrošački mentalitet, čitav kult zaštite okoliša (environmentalism), kult mitskog spasenja ulaskom u Europsku Zajednici, te činjenica sadašnje geometrije, geometrije kuglaste zdjele za zlatne ribice u ljudskoj glavi, u gomilama ljudi i odgovarajućim ustanovama prouzrokuje njihovo odbacivanje čak i borbu protiv točno onih vrsta promjena, koje su potrebne za njihov vlastiti spas. To je spojeno s osobitom i veoma važnom vrstom zasljepljenosti, koju možemo okarakterizirati kao nesposobnost, ili u najmanju ruku trenutna nemoć, defekt uma u sposobnosti razabiranja geometrije, sposobnosti uočavanja geometrije. Tu igra ulogu i nedostatak vježbanja te sposobnosti. Jedan pedagoški, jednostavni primjer toga (nije samo na papiru, nego i iskušan u praksi):

Zamislite si tri točke, tri mala kružića jedan do drugog. Netko gleda u njih i vi ga zapitate, što vidi. Netko će reći: «Vidim tri». Drugi, koji ima napad zasljepljenosti kaže: «Vidim točku, točku, točku (pokazujući na svaku od njih)». Kad mu kažete: «Ali ne, tu je tri», on će «Gdje? Vidim samo jednu točku, pa drugu, pa još jednu? Gdje je tu tri? Ne vidim je». Na višoj razini toga, kad govorimo o 'anglo-holandskom liberalnom sustavu' ne mislimo tu samo na neku formalnu stvar, nego mislimo na geometriju, koja je ustvari svugdje, po svem svijetu.! Svugdje je djelotvorna,

svugdje u biti djeluje. Ona utjelovljuje stanovitu nakanu, a ta nakana djelotvorno kontrolira, u velikoj mjeri, vladanje znatnog dijela svijeta, no uprkos toga ljudi je ne vide. Vladaju se kao da je nema. Većina ljudi govori: «Ma da, mi vidimo krizu, da, postoji problem.» Oni vide jednu ili neku drugu točku no ne vide geometriju u kojoj se kreću te točke, ne vide nakanu iza svih zbivanja. Postoji, možemo reći ekvivalent napuhanog mjehura u mentalnom sklopu, imamo mentalne napuhane mjehure. Stanoviti ljudi imaju fiksne koncepcije u glavi, pa iako se dokazi pogrešnosti tih koncepcija gomilaju, umjesto da kažu: «Stani malo. Nešto je pogrešno s mojim načinom razmišljanja», oni počinju razvijati rešetke krivih pojašnjenja i reakcija i to postaje napuhani mjehur u njihovoj glavi. To je prava slika našeg društva! Ono je u stadiju poricanja (stvarnosti).

Pa gdje to vodi? To vodi do nečeg što bismo mogli nazvati noetskog udara. Slično udarnom valu, gdje dolazi do suprotstavljanja između stvarnosti koja se po zakonu prirode nametne i napuhanog mjehura koji stvara lažne aksiome. Tu se onda nametne jedan od dva moguća ishoda. Jedan, ljudi doslovno polude, postaju duševno bolesni a to je prava opasnost današnjeg društva. Druga mogućnost, koju isto možemo danas nazrijeti kod dijela stanovništva je *gestalt*, to jest 'shvaćanje' okolnosti u kojima se nalazi. Taj dio kaže: «Stani malo, čitav ovaj sustav je trul! Promijenimo ga!» Postaji prepoznavanje tog stanja i mobiliziranja razuma. A načelo razuma, ono **doista** postoji, jedinstveno ljudskom umu, moć spoznaje nakana, spoznaje nakana ugrađenih u neki proces, uključujući i u našem vlastitom umu, moć spoznaje njihovog izvora i isto tako povijesnog sadržaja. Koji je bio čin stvaranja tih nakana? Kad i gdje i pod kojim okolnostima su nastale te nakane? Što je dovelo do načina na koji razmišljam? Sljedeći korak je hotimično **promijeniti** nakane, djelovati na temelju tih novih nakana sa stajališta koje bismo mogli nazvati 'nakana koju pripisujemo Bogu'. Koncepcija Dobra. To je razlog zašto glazba **govori** toj moći ljudskog uma. Ta moć je tamo. Uvijek prisutna, no nije

uvijek dosta snažna. Kojiput izgleda kao da je nema. No tamo je—mora ju se probuditi.

Prema tome zaključak svega ovoga je ključno pitanje kako evocirati, kako probuditi načelo razuma, načelo koje mora postati djelotvorno i **promijeniti** sustav.

U stanovito vrijeme, kad smo se borili s teškoćama u našem radu, kad smo vodili rasprave o teoriji koja je djelomično istinita, no koja je uvijek ulijevala neku nelagodnost, tako zvana na njemačkom *der brennend Kittel*, 'goruća haljina'. Naime, kad se nekom vlastita odjeća zapali, on će se pokrenuti. Ima dakle ljudi koji se ne će pokrenuti jer kažu: «Pa sve je u redu», zar ne? No kad jednom počne goriti, pokrenu se. No tu nastaje problem, a to je, očito, kojim će se smjerom uputiti? 'Zapaljena haljina' ne će neophodno proizvesti razumnu reakciju. Kojiput baš suprotno.

U tom slučaju nije dovoljno jednostavno predložiti rješenje. Općenito govoreći, nije dovoljno tek predložiti rješenje—ono ne će biti prepoznatljivo, ili će ga odbaciti. No vjerujem da u ovom odsudnom trenutku krize netko mora postaviti i predstaviti **sâmo načelo razuma**. Moramo probuditi te više ljudske sposobnosti. Moramo zasvirati u trublju razuma. Moramo, trebamo odgojiti ljude koji su iste naravi, koji utjelovljuju načelo

razuma, fizički a ne na apstraktni način. Takvi ljudi su nešto što možemo zvati povijesno specifični. To je pojedinac. To je nešto što određuje identitet pojedinca. To nas, očito vodi pitanju pokreta mladih pa i tu ustvari vidimo koncepciju budućeg udara (šoka), i to ne onog suludog (aluzija na Arvin Tofflerovu knjigu '*Budući šok*'). No postoji pokoljenje ljudi koje iz osobitih razloga **doista vide** da je sazdanje sadašnjeg sustava u svojoj koncepciji hrpa gluparija, hrpa smeća. Ovo društvo je **osuđeno na propast**—ta koncepcije im je sasvim jasna. Zašto? Zato, jer mladi ljude imaju nutarnje iskustvo svog vlastitog razvoja, proces razvoja svojih vlastitih duševnih i fizičkih sposobnosti. Posjeduju iskustvo značenja razvoja i tim se služe kao temeljem usporedbe drugih procesa, uspoređuju ga s odlikom našeg društva, geometrijom društva. Ali, to se mora sjediniti sa saznanjem kako promijeniti društvo. No ne radi se samo o pokretu mladih, nije to samo oduševljena, naduta skupina--makar je i to—nego se radi o samoobrazovanju razvoja kako doista **utjeloviti** i isijavati načelo ljudskog razuma, na povijesno specifičan način kao i univerzalno. Njihovo obrazovanje mora sadržavati umjetnost Bacha, Rembrandta, načelo glazbe, načelo Klasične umjetnosti kao ključni sastojak pokreta i isijavanja načela razuma.